

LANDSBYGD.FI

Varför är afrikansk svinpest ett hot mot grisgården och hur skyddar du dig mot sjukdomen?

Marja Kallioniemi, Jarkko Niemi,
Hannele Suvanto och Gun Wirtanen

Webbinarium 20.8.2019

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

LANDSBYGD.FI

HELSINKI UNIVERSITY
RURALIA-INSTITUTET

SeAMK

Luke
NATURRESURSSINSTITUTET

Kort om EläinBioTurva-projektet

- Målet är att förbättra hanteringen av djursjukdomssituationen i nöt-, gris- och fjäderfågårdar och via det få fram en mera konkurrenskraftig produktion. Målet är att ge uppdaterad information om sjukdomsskyddet i Södra och Mellersta Österbotten samt Österbotten på finska och svenska.
- Information om projektet finns på hemsidan www.luke.fi/biosecurity
 - Vägledande videon om smittoskydd
 - Biosäkerhetsträffar (träffar med sakkunniga)
 - Seminarier, webinarier och små grupper – **dagens webinarium är en del av projektet**
 - Handbok inom smittoskydd. **Handboken** publiceras i pdf-format.
 - Animation för planering av gårdens trafik
 - Finansiering: Programmet för utveckling av landsbygden i Fastlandsfinland 2014–2020
- Görs av: **Naturresursinstitutet** & Helsingfors universitet Ruralia-institutet

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinallalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

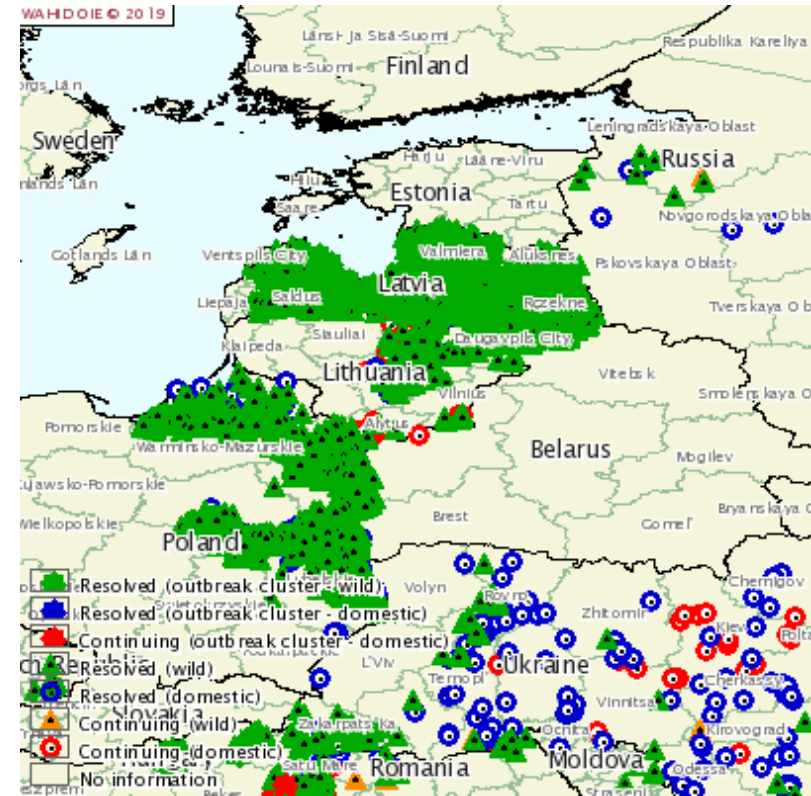

SeAMK

Afrikansk svinpest

- **Afrikansk svinpest** (African Swine Fever, ASF) är en lätt spridd **viral blödarfebersjukdom**, som drabbar tamgrisar, vildsvin och minigrisar. Sjukdomen **förorsakas av ett Asfvirus**.
- Människor smittas **INTE** av afrikansk svinpest.
- Mot Asfvirus finns **varken vaccin eller någon annan behandlingsmetod** på marknaden tillgängligt.
- ASF har **INTE** konstaterats i Finland, men viruset **finns i närområdet** (se kartan)

Källa: Livsmedelsverket, Karta: OIE

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

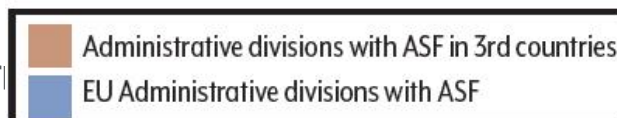
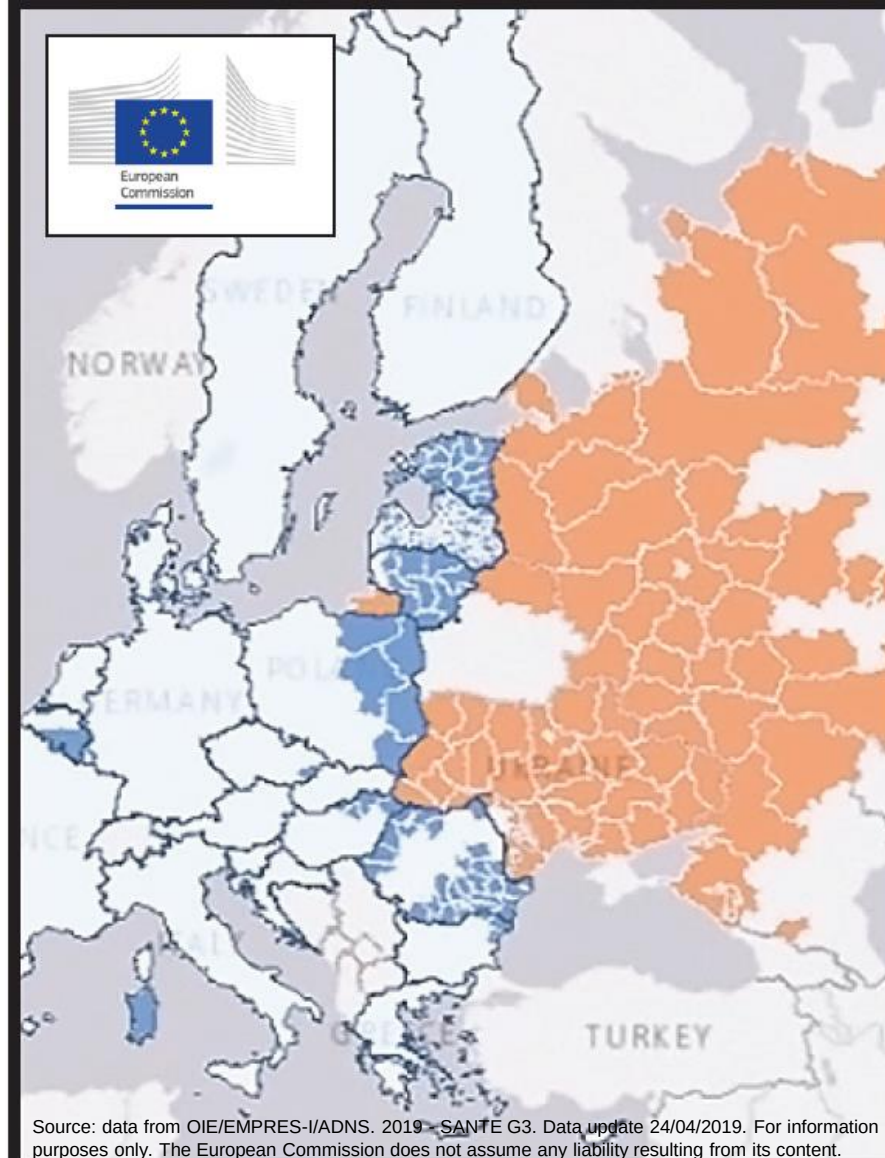

Den afrikanska svinpestens breder ut sig i Europa – Var på din vakt!

- Sjukdomen kom till Georgien 2007, sannolikt med ett fartygsmatrest
- Därefter har den spritts till **Ryssland**, Ukraina, Vit-Ryssland, Moldavien, Kina, Mongoliet, Vietnam och Kambodja.
- Den finns i följande EU-länder: **Estland, Lettland, Litauen, Polen, Ungern, Rumänien, Bulgarien, Belgien och Italien.**

Källa: https://www.ruokavirasto.fi/globalassets/viljelijat/elaintenpito/elaintaudit/afrikkalainen-sikarutto/asf_leviaa_euroopassa_19.pdf

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djur
(Kotieläinallalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Symptom på afrikansk svinpest 1/2

- Grisen **dör plötsligt** utan föregående symptom
 - **inkubationstid** vanligen 3-15 dygn
 - **svinpest** som sprider sig bl.a. i de baltiska länderna, Polen, Tjeckien och Ryssland är **av den akuta formen**
 - **med snabb död utan konstaterade symptom** är typiskt
- **Hög feber** (40.5–42 °C)
- **Rödaktig hud eller blodutgjutningar** under huden
- **Aptitlöshet, apati**, kräkningar, (blodig) diarré, förstoppning
- Hälta, **styva bakbenen**, vacklade gång, darrningar, **kramper**
- **Sekretflöde** ur ögon och näsborrar
- Dräktiga suggor kan **kasta fostren**

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Källa: <https://www.ruokavirasto.fi/sv/odlare/djurhallning/djurhalsa-och-sjukdomar/djursjukdomar/svin/afrikansk-svinpest/ofta-fragat-om-afrikansk-svinpest/>; läst 1.8.2019

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Symptom på afrikansk svinpest 2/2

- **Dödligheten** t.o.m. 100 %, koma, dödlighet inom 1 – 7 dygn
- **Symptomen kan vara lindrigare** än vad som beskrivits
- ASF konstateras alltid genom **laboratorieundersökningar**
- Alla **ASF-undersökningar utförs på Livsmedelsverket i Helsingfors**; proverna kan inte sändas till andra laboratorier.

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Källa: <https://www.ruokavirasto.fi/sv/odlare/djurhallning/djurhalsa-och-sjukdomar/djursjukdomar/svin/afrikansk-svinpest/ofta-fragat-om-afrikansk-svinpest/>; läst 1.8.2019

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

ASF kan spridas på många olika sätt

Smittad GRIS

(död eller levande)

Smittat VILDSVIN

(dött eller levande)

Blod eller sekret ss.
avföring från smittade djur

Frisk gris

Foder eller matavfall
innehållande
smittat griskött

Kött/-produkter, biprodukter,
jakttroféer, som har varit i
kontakt med besmittade grisar/svin

Kläder, skodon, torrströ, fordon
eller arbetsredskap, vilka
är förorenade med viruset

Bilder: Pixabay

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinälälle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Hur uppbevaras det Asfiviruset i miljön?

- Viruset dör vid upphettning över 70 °C.
- Temperaturen, pH-värdet, fukthalten och UV-strålningen påverkar hur länge viruset hålls smittfarligt.
- Viruset är mycket tåligt och håller sig
 - i **frost svinkött** i flera år
 - i **icke-värmebehandlade svinköttsprodukter** i månader, rentav ett år
 - i **marken** över 6 månader
 - i **slaktkroppen och biprodukter från ett dött svin** i flera månader
 - i **avföringen och urinen från svin och vildsvin**
vid +20 °C ca 2 veckor, vid +4 °C i flera månader
 - i **blodet och organ hos svin och vildsvin** (+4 °C) i 18 månader.

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Källa: <https://www.ruokavirasto.fi/sv/odlare/djurhallning/djurhalsa-och-sjukdomar/djursjukdomar/svin/afrikansk-svinpest/ofta-fragat-om-afrikansk-svinpest/>; läst 1.8.2019

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Den afrikanska svinpesten är en ekonomisk risk för gården och för hela verksamheten

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Farmbilden från
Pixabay

Den afrikanska svinpesten är en ekonomisk risk för gården och för hela verksamheten

- Den smittade gårdens **grisar avyttras**; gården rengörs och desinficeras
- Runtomkring den smittade gården **inrättas skydds- och övervakningszoner** inom vilka **transport** av grisar är förbjuden och **verksamheten** på gårdarna är i **övrigt begränsad**
 - **Kostnader** tillkommer de gårdar, som åtgärder är riktade till
- I det fall att man hittar **ett enda fall av ASF i Finland** kan **export** av griskött **från hela landet förhindras**
 - Hemma marknadens **överutbud sänker snabbt producentpriserna**
 - **Förluster** på 5-40 MEUR

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

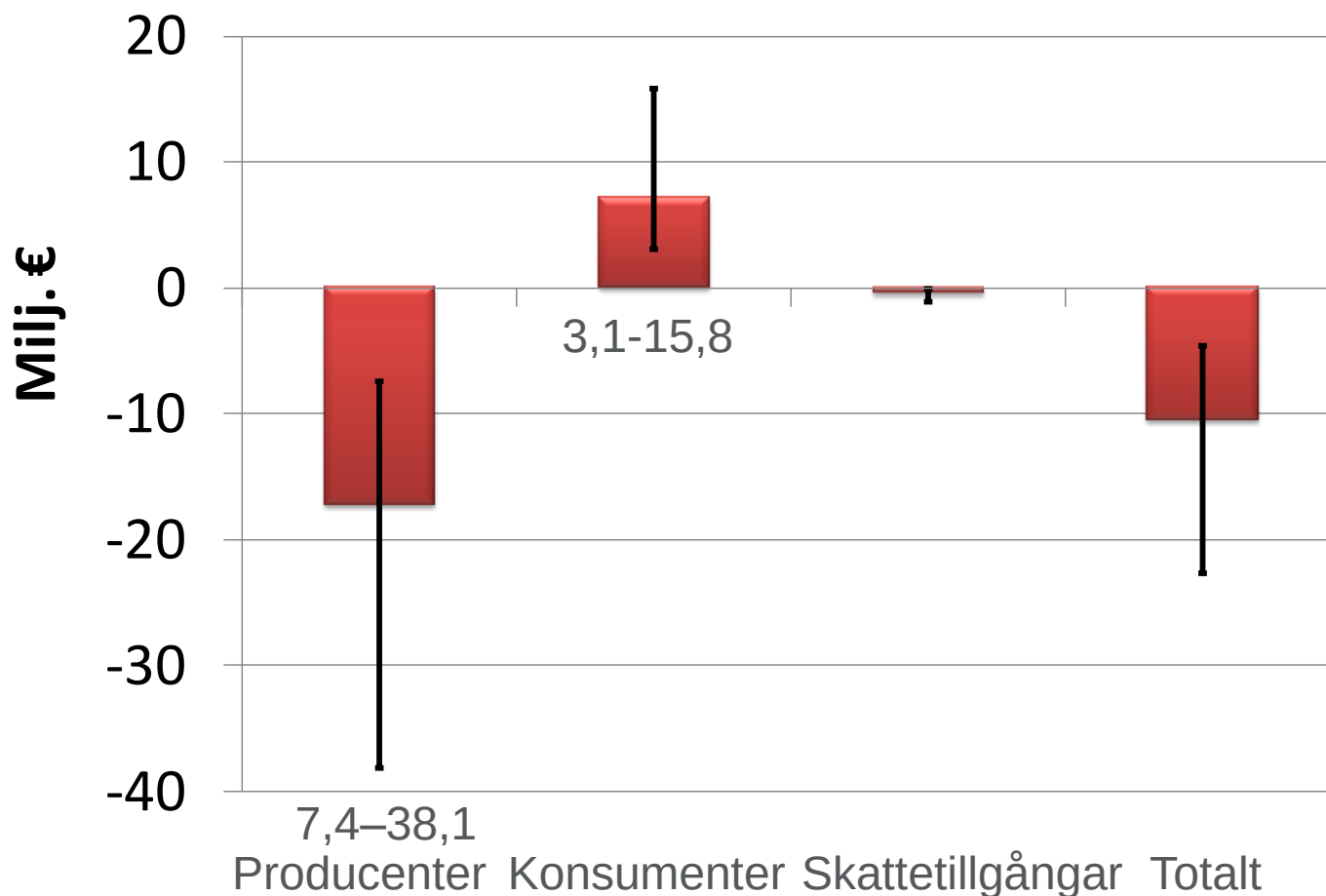
Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Ekonomisk effekt (medeltal & 95 % intervall) av afrikansk svinpest då exporten till länder utanför EU avbryts

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinälälle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

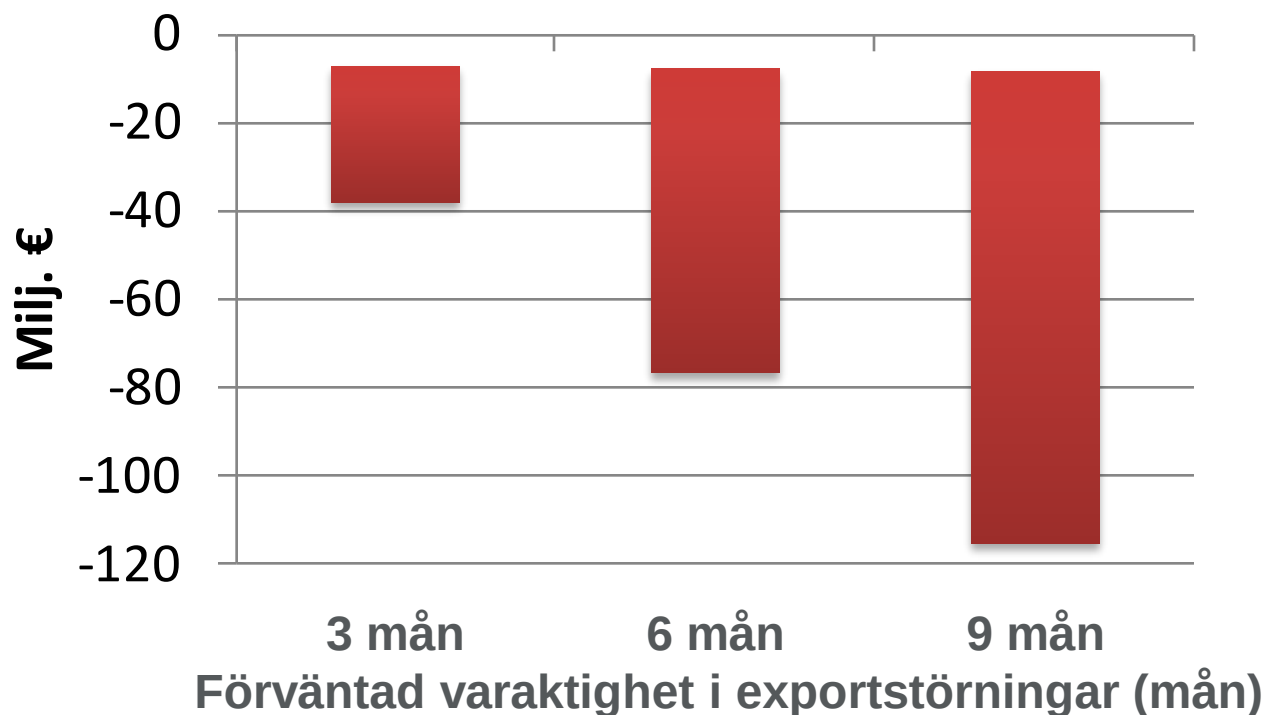

SeAMK

Effektens på producenterna vid störningar i export utanför EU är följande

Staplarna avbildar effektens fluktuation

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

När är det skäl att misstänka afrikansk svinpest?

- Då svinen **uppvisar symptom** på afrikansk svinpest
- Då svin **dör plötsligt** eller insjuknar inom en kort tid
- Då svin har **febrig tarmkanals- eller luftvägssjukdom**, som antibiotikakurer inte biter på
- Då ett eller flera **döda vildsvin** påträffas i naturen
- Då **vildsvinet** haft sjukdomssymptom före skjutningen
- Då **onormal blodfylldhet konstateras** hos ett vildsvin då inälvorna ut tas ur slaktkroppen

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Källa: <https://www.ruokavirasto.fi/sv/odlare/djurhallning/djurhalsa-och-sjukdomar/djursjukdomar/svin/afrikansk-svinpest/ofta-fragat-om-afrikansk-svinpest/>; läst 1.8.2019

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Bekämpning av svinpest

- Det är **förbjudet att mata** produktionsdjur med **matrester!**
- Om Du lägger märke till **sjukdomssymptom** skall Du genast **meddela både arbetsgivaren och veterinären**
- Kom ihåg:
 - **smittospärren!**
 - **hygieniska arbetsmetoder**
 - **48-h regeln**
- **Skaffa information** om grisarna **före inköpet** till gården!
- **Förhindra kontakt med vildsvin**, även jaktturism

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

ETT:s instruktioner för svinpestbekämpning

- Resor och transportmedel
 - 48-h regeln
 - rengöring och desinficering av fordonet
- Persontrafik, arbetskraft
 - Endast **de med uppgifter i svinhuset får vistas där**
 - All persontrafik skall gå via smittospärren, där **kläder byts och händerna tvättas**
 - **Inga matsouvenirer**
 - Upprätthåll en **gästbok**
 - Håll **skyddskläder** åt **gäster** redo
 - **Inga lunchpaket**
 - **Bada bastu** i det fall att ni varit på riskområden

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinälälle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

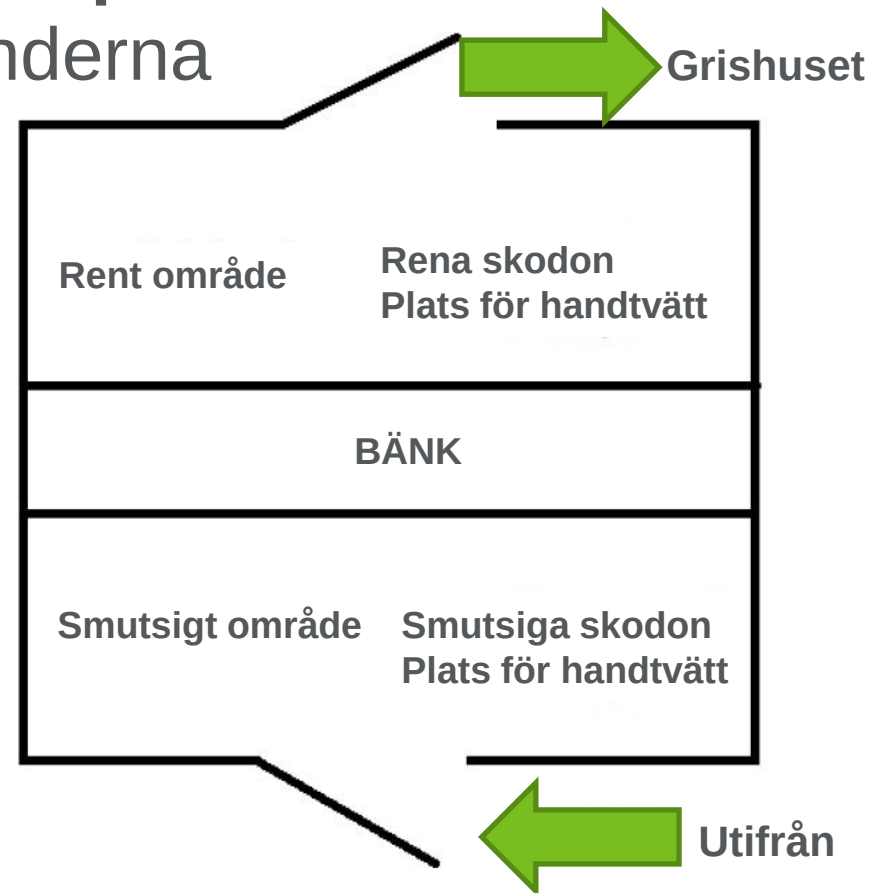
SeAMK

ETT:s instruktioner för svinpestbekämpning

Använd smittospärren rätt:

- All persontrafik via smittospärren
 - byt kläder och tvätta händerna
- Lås dörrarna!
- Grishuskläderna uppbevaras i grishuset

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djur
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

ETT:s instruktioner för svinpestbekämpning

- Lastningsområde
 - **Klar gräns** vart transportbilens personal får komma – helst inte in i grisgården
 - **Rengör och desinficera** (i kalla utrymmen används **släckt kalk SL 90** eller **torrdesinficering**)
 - Rengöraren går **ut genom smittospärren**.
- Behandling av kadaver
 - **Kadaverkupan** skall finnas **långt från grisgården**
 - Bokför kadavren
 - **Ingen matning med kadaver** i närheten av grisgården

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

ETT:s instruktioner för svinpestbekämpning

➤ Foder och torrströ

Om du importerar från utlandet, kom ihåg att göra **försiktighetsåtgärder**

- En **upphettad produkt är vanligen säkrare** än en inte upphettad
- Ordna så att **foderbilens chaufför inte behöver gå in i foderlagret**
- **Bilen måste stanna åtminstone 50 m från grisgården**
- **48-h regeln**

➤ Bekämpa skadedjuren och håll grisgårdens omgivning ren

➤ Förhindra kontakt med vildsvin

➤ Bygg stängsel omkring hela grisgården

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

ETT:s instruktioner för svinpestbekämpning

➤ Djurtransporter

- **Tvätta** fordonet och kläderna **efter varje last**
- **Säkerställ hälsotillståndet** för de grisar som hämtas till gården
- Reservera **egna skyddskläder och stövlar åt chauffören**
- **Planera och skilj** åt foder-, gödsel- och djurrutter, håll dem rena (se bild)
- Håll åtminstone rutten med gödseltransport åtskild. I annat fall skall **rutten alltid rengöras och kalkas med släckt kalk SL 90** efter gödseltransport

➤ Fyll avdelningen på en gång och rengör i pauserna

- **Blötlägg** / använd skum av desinficerande rengöringsmedel, **rengör** med hetskrubber, **torka och desinficera** till slut
- **Brukslösningar** av desinficeringsmedel **vars pH är under 3,9 eller över 13,4 är effektiva** mot Asfviruset

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinälälle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

LANDSBYGD.FI

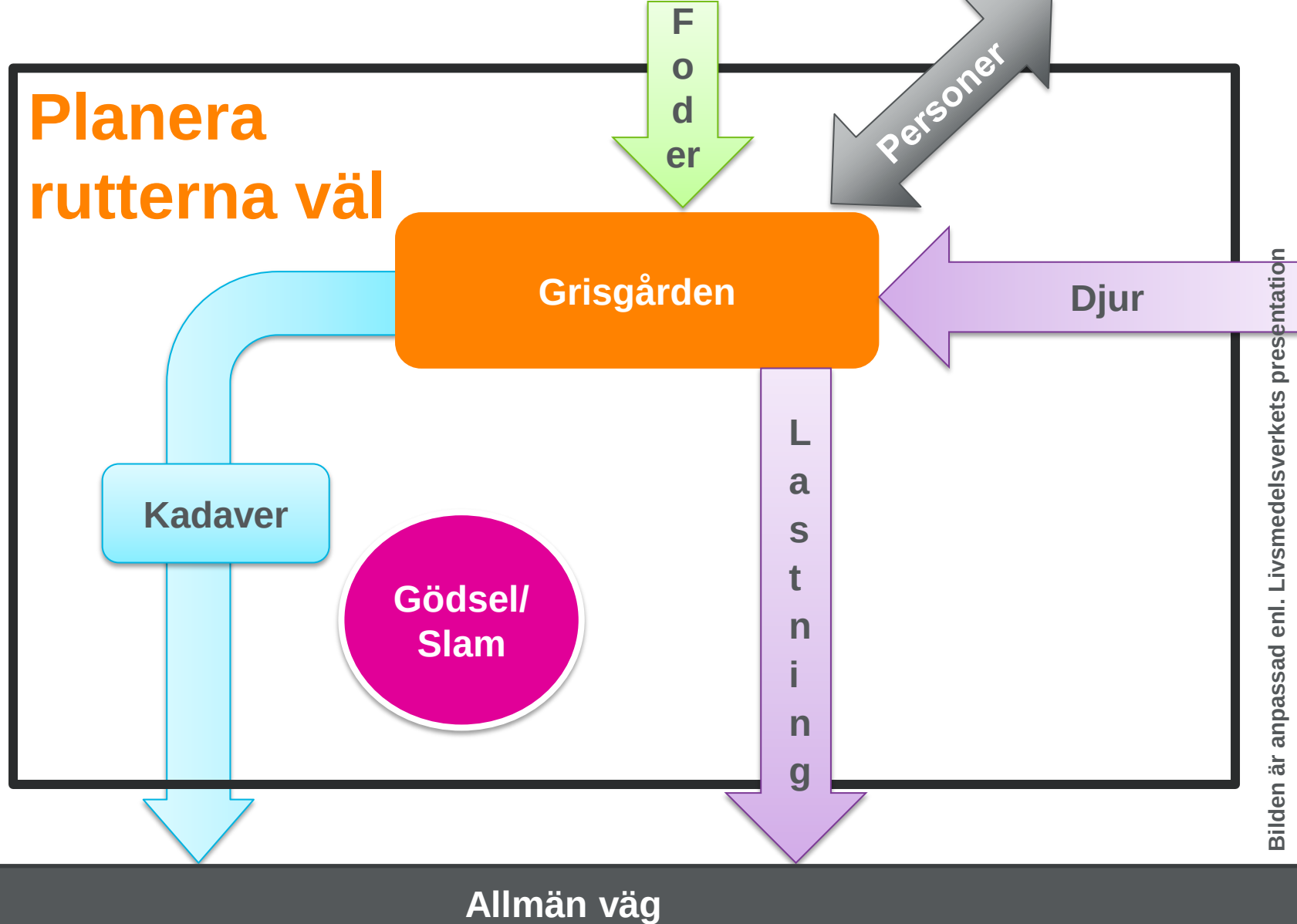
HELSINKI UNIVERSITY
RURALIA-INSTITUTET

SeAMK

Luke
NATURRESURSSINSTITUTET

**Planera
rutterna väl**

Bilden är anpassad enl. Livsmedelsverkets presentation

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Förhindra att afrikansk svinpest kommer in i Finland! -
Rekommenderade **skyddsåtgärder** för svingårdar:

https://www.youtube.com/watch?v=bVL76krf2-s&t=0s&index=12&list=PLaChS_FTPuvSLm1N8xklrh_5RzRiEKZ75

Följ med grisarna dagligen. Meddela genast åt veterinären, i det fall att du misstänker smitta!

Se på en eller flera av Livsmedelsverkets ASF-videosnuttar med rekommendationer för bl.a.:

- **svinfarmer** <https://www.youtube.com/watch?v=4tlpdD11Qms>
- **veterinärer** <https://www.youtube.com/watch?v=Pf48nC99UdA>
- **resenärer** <https://www.youtube.com/watch?v=kaqCOJ1J8aA>
- **friluftsmänniskor** <https://www.youtube.com/watch?v=VTx9g2UJe30>

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinälälle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Håll svinpesten borta !

Kom ihåg- lista för anställda i svinhus

Afrikansk svinpest är en av de allvarligaste smittsamma sjukdomarna hos svin!
Det finns inget bot på sjukdomen, utan alla svin måste avlivas och svinhuset saneras och hållas tomt enligt myndigheternas direktiv.

1. Du känner till ASF-virusets egenskaper

☐

- **VIRUSET ÄR TÅLIGT:** hålls infektiöst i flera månader i kött och vid låg temperatur producerade köttprodukter (t.ex. medwurst), bl.a. i vildsvinskadaver och sekret från svin (blod, avföring, urin, saliv) samt i kött som varit nedfryst i flera år.
- **VIRUSET ÄR SVÅRT ATT FÖRSTÖRA:** viruset förstörs vid pH under 4 eller över 13,5 eller då köttet hettas upp till minst 60°C över 30min

2. Du vet var sjukdomen förekommer

☐

- Spritt sej österifrån: Ryssland, Vitryssland, Ukraina, Polen och Baltikum.
- I Estland och Litauen har läget blivit kritiskt: döda vildsvin hittas varje vecka i terrängen, viruset har spritt sej till flera stora svinhus

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinällyle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

3. Du vet hur sjukdomen sprids ☐

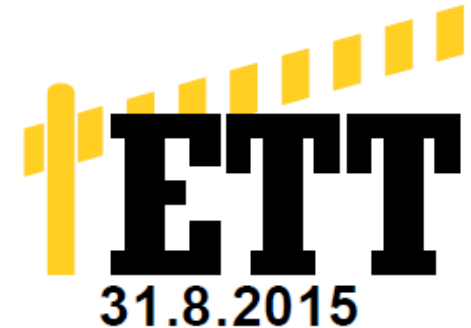
- Virushaltigt kött eller köttprodukter, såsom vildsvinskött och korv av medwursttyp (från ASF-länder) kommer in i svinhuset
- Virushaltigt matavfall eller sekret (blod, avföring, urin, saliv) kommer med skodon, kläder, arbets- och transportredskap eller förnödenheter till svinhuset.

4. Du vet hur man förhindrar viruset från att komma till svinhuset ☐

- du använder alltid smittspärr och skyddskläder samt tvättar och desinficerar dina händer innan du går in i svinhuset
- du ger aldrig matrester åt svinen

5. Om du reser till ett land där ASF konstaterats: ☐

- besök inga svinhus
- delta inte i vildsvinsjakt
- hämta inte kött eller köttprodukter till Finland
- bada bastu så snart som möjligt efter att du kommit tillbaka till Finland
- vänta 48 timmar innan du går in i ett svinhus i Finland
- om du reser med egen bil, tvätta bilen då du kommer till Finland → i automattvätt ska du välja ett program som även tvättar underredet. Desinficera dessutom mattorna i bilen.

Svinhusets ägare/arbetsledare går igenom blanketten med arbetstagare/avbytare.

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinällyle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

Afrikanisk svinpest (ASF)

AFRIKANSK SVINPEST (ASF)

Afrikanisk svinpest är en viral blödarfebersjukdom som sprids med lätthet hos svin, vildsvin och minisvin. Sjukdomen är dödlig för grisar.

INFOSNUTTAR OM AFRIKANSK SVINPEST (ASF)

Information om afrikanisk svinpest till svinfarmare, resande, jägare, veterinärer och vandrare. Se vad du kan göra för att bekämpa sjukdomen!

FÖR INTE IN AFRIKANSK SVINPEST TILL FINLAND

Om afrikanisk svinpest sprids hit, kommer den att orsaka stora förluster för Finlands ekonomi.

TILL RESANDE OM AFRIKANSK SVINPEST

För inte afrikanisk svinpest till Finland med livsmedel som innehåller svin- eller vildsvinskött!

INFORMATION OM AFRIKANSK SVINPEST FÖR JÄGARNA

Jaga vildsvin endast i Finland! Då hållar du vildsvinsstammen i Finland under kontroll och undviker att införa sjukdomen till Finland.

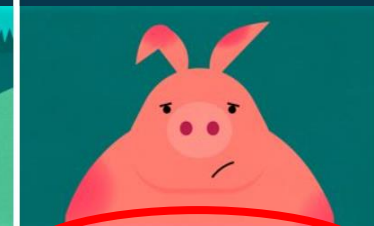
SKYDDA DJURHÅLLNINGSPLETSEN FRÅN ASF

Ett bra smittskydd är det bästa sättet att förhindra att afrikanisk svinpest (ASF) sprids.

PROVTAGNINGSANVISNINGAR FÖR VILDSVIN

Livsmedelsverket ber jägare sända in prover av fällda vildsvin och lämna en anmälan om vildsvin som påträffats döda.

OFTA FRÅGAT OM AFRIKANSK SVINPEST

Kan afrikanisk svinpest smitta till människor? Vad kan jag göra för att bekämpa sjukdomen? Vilka är symptomen på afrikanisk svinpest? När är det skäl att misstänka afrikanisk svinpest?

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinälalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

<https://www.ruokavirasto.fi/sv/teman/afrikanisk-svinpest-asf/>
läst 1 augusti 2019

Tack för att Du lyssnade!

Projektet Konkurrenskraft genom biosäkerhet inom djurproduktionen
(Kotieläinalalle kilpailukykyä bioturvallisuudesta-hanke)

Europeiska jordbruksfonden för
landsbygdsutveckling: Europa
investerar i landsbygdsområden

SeAMK

